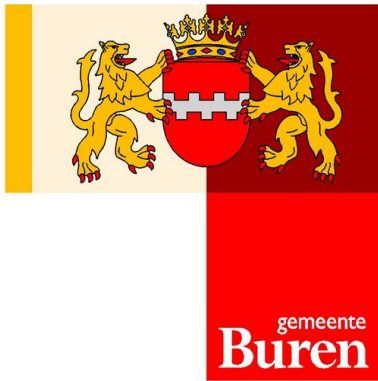

Rekenkamercommissie Buren

Aan de Raad van de gemeente Buren

Betreft: Aanbiedingsbrief RKC-onderzoek en -advies m.b.t. de stand van zaken implementatie Omgevingswet gemeente Buren
Datum: 2 februari 2021

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u ons advies en onderzoeksrapport aan naar aanleiding van de QuickScan bij de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Buren.

De Omgevingswet is één van de grootste veranderingen in wetgeving van de afgelopen jaren. De vier centrale verbeterdoelen van de Omgevingswet zijn volgens de wetgever:

1. Een inzichtelijker omgevingsrecht. Door bundeling van wetgeving kan duidelijker worden welke regels wanneer van toepassing zijn.
2. Een meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Door sectorale wetgeving te bundelen, kan een meer integrale beoordeling van initiatieven plaatsvinden.
3. Bevordering van lokaal maatwerk. De wet beoogt een versterking van de positie van decentrale overheden, volgens het principe “decentraal, tenzij”.
4. Versnelling van besluitvorming over projecten in de (fysieke) leefomgeving.

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor de implementatie van de Omgevingswet. Het is voor uw raad van groot belang om goed zicht te hebben in het proces van implementatie van de Omgevingswet. Onder andere vanwege de toenemende “decentrale afwegingsruimte” is het van belang dat u als raad onderbouwd keuzes kan maken. Voor de Rekenkamercommissie was dit aanleiding om te onderzoeken hoe de gemeente haar zaken heeft georganiseerd. Wij zijn bij ons onderzoek ondersteund door het onderzoeksbureau Metafoor, dat een groot deel van de QuickScan heeft uitgevoerd.

Via deze aanbiedingsbrief informeren we u over het doel en de centrale vraagstelling van het onderzoek, de voornaamste conclusies en de aanbevelingen die wij als Rekenkamercommissie verbinden aan de uitkomsten het onderzoek. Als bijlage bij deze brief treft u het onderzoeksrapport naar aanleiding van de QuickScan aan.

Doel en onderzoeksvraag

Het doel van de Rekenkamercommissie is om met deze QuickScan een beeld te geven van de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Buren. Daarmee kan duidelijk worden of de benodigde werkzaamheden voor de implementatie van de Omgevingswet tijdig gerealiseerd kunnen c.q. zullen worden.

De QuickScan is in twee stappen uitgevoerd. Stap één bestond uit het bepalen van de huidige stand van zaken. Deze stand van zaken is beoordeeld aan de hand van de zogenaamde “Roadmap Omgevingswet Gemeente” van de VNG. In stap twee is beoordeeld op welke onderdelen de organisatie op koers ligt of waar extra aandacht voor wordt gevraagd om tot een succesvolle implementatie te komen. Het rapport naar aanleiding van de QuickScan treft u separaat aan.

Volledigheidshalve merkt de Rekenkamercommissie op dat de lagere regelgeving en uitvoeringsbepalingen bij de Omgevingswet op het moment van onderzoek en schrijven nog in ontwikkeling zijn. Dit geldt zowel voor de nationaal vast te stellen wetgeving als voor de lokaal uit te werken implementatie. Om deze reden is het mogelijk dat sinds het moment van afronding van de QuickScan reeds stappen zijn gezet door het gemeentebestuur (en/of de nationale wetgever) die voorzien in de opvolging van aandachtspunten die in de QuickScan zijn geadresseerd. Op het moment van onderzoek en schrijven is de verwachte inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet 1 januari 2022. Het definitieve besluit hierover – door de Eerste Kamer – wordt later dit voorjaar verwacht.

Conclusies

De RKC komt op basis van de QuickScan tot een aantal centrale conclusies:

1. Voor de implementatie van de Omgevingswet is door gemeente Buren een procesorganisatie opgezet die voor zover kan worden nagegaan, goed functioneert. Het grootste deel van de noodzakelijke stappen ter implementatie van de Omgevingswet is of wordt tijdig gezet.
2. Voor de invoering en implementatie van de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met diverse ketenpartners. Door die gezamenlijke aanpak zijn er voordelen voor efficiëntie en inkoop van kennis en ondersteunende diensten.
3. Hoewel de voorbereidingen en de implementatiestappen richting de Omgevingswet – voor zover kan worden beoordeeld – goed verlopen, zijn diverse aandachtspunten te benoemen:
 - a. De wisseling van medewerkers als gevolg van fluctuaties in het personeelsbestand
 - b. Een (tijdige) afronding van de “Visie op Dienstverlening”
 - c. Zicht op hoe de uitvoering van de Omgevingswet (lokaal) wordt georganiseerd na 2021.
 - d. Beheersing van de stukkenstroom gemeenteraad (i.h.b. in de tweede helft van 2021)
 - e. De consequenties van de Aanvullingswet Grondeigendom binnen het ruimtelijk domein.
 - f. Volledig zicht op de financiële consequenties
 - g. Werking van het Digitaal Stelsel OmgevingswetVoor een deel van deze aandachtspunten (i.h.b. de punten f en g) is de gemeente gedeeltelijk afhankelijk van de ontwikkelingen en besluitvorming op nationaal niveau.

Aanbevelingen

De voorgaande conclusies zijn voor ons aanleiding u de volgende aanbevelingen te doen:

Aan de raad

1. Verzoek het College om een (reële en concrete) planning voor 2021 van de stukken die een relatie hebben met de Omgevingswet waarover de raad wordt geïnformeerd c.q. waarover de raad een besluit dient te nemen.
2. Verzoek het College de visie op dienstverlening spoedig aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen.
3. Waarborg in afstemming met het College dat de besluitvorming in 2021 over de implementatie over de Omgevingswet kan plaatsvinden op basis van de juiste en voldoende informatie over de impact van de wet voor de praktijk. Om dit te realiseren is van belang dat u tijdig kan beschikken over de juiste informatie t.a.v. de onderdelen van de Omgevingswet waarbij de gemeente mede afhankelijk is van de nationale besluitvorming en uitwerking. In het bijzonder gaat het hierbij om:
 - De ontwikkeling van en het aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
 - De wet- en regelgeving die definitief c.q. gewijzigd wordt (in 2021) met consequenties voor de gemeenten (en de decentrale afwegingsruimte voor gemeenten).
 - Zicht op de financiële en materiële consequenties.

Voor de periode na 1 januari 2022 doen wij nog de volgende aanbevelingen:

- a. Laat de kern van de organisatiestructuur t.a.v. het omgevingsrecht in Buren zoveel als mogelijk in tact, zodat deze ook in de eerste periode na inwerkingtreding van de Omgevingswet kan functioneren;
- b. Zorg voor voldoende middelen om de Omgevingsvisie uit te werken in de gewenste omgevingsplannen voor de periode tot en met 2028;
- c. Verzorg (voldoende) budget voor het opleiden en kennisontwikkeling van de eigen organisatie.

Wij vertrouwen erop dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd. Wij zijn graag bereid dit rapport nader toe te lichten.

Hoogachtend,
De Rekenkamercommissie Buren,

Drs. P.J.J. Bremmer (Voorzitter)
R.F.J. Spelier MSc.

C.G. van der Zaag ambtelijk secretaris